

Divrej Tora

Godina 10

Zagreb, šabat 11. ožujka 2017. - 13. adara 5777.

Broj 20

<http://twitter.com/DivrejTora>

divrejtora@gmail.com

B"H

Šabat Tecave

Jeruzalem	17:03	18:20
Zagreb	17:37	18:38
Rijeka	17:43	18:45
Split	17:36	18:38
Dubrovnik	17:30	18:31
Vinkovci	17:26	18:27
Sarajevo	17:28	18:30
Bihać	17:38	18:39
B. Luka	17:32	18:34
Beograd	17:19	18:22
Novi Sad	17:21	18:25
Subotica	17:22	18:26
Zrenjanin	17:19	18:22
Niš	17:14	18:16
Beč	17:34	18:36
Frankfurt	18:04	19:06
Edison, NJ	17:41	18:42

Dnevni Zmanim za Grad Zagreb

Na dan	utorak 14.3.2017.
Alot Hašahar	4:42
Najranije Talit	5:17
Nec Hahama	6:11
Najkasnije Š'ma	9:08
Zman Tefila	10:07
Hacot	12:06
Minha Ketana	15:33
Plag Haminha	16:47
Šekia	18:01
Cet Ha-kohavim	18:43

Paraša Tecave

(Šemot 27,20 - 30,10)

B-g govori Mošeu da preuzme od djece Izraelove čista maslinova ulja za održavanje "vječnog plamena" na *menori* kojeg će Aharon paliti svakog dana "od večeri do jutra."

Slijedi opis odjeće koju će *kohanim* (svećenici) odijevati za vrijeme službe u svetišću. Svi svećenici imaju na sebi:
1) *ketonet* - dugačku lanenu tuniku;
2) *mihnasajim* - kratke lanene hlače;
3) *micnefet* ili *migba'at* - laneni turban;
4) *avnet* - dugački remen omotan oko struka.

Osim navedenog, *Koen gadol* (Veliki svećenik) na sebi nosi:

5) *efod* - pregaču načinjenu od plave, gri-

mizne i crvene vune, lana i zlatnih niti;
6) *hošen* - naprsnik s dvanaest dragulja na kojima su upisana imena dvanaest izraelskih plemena;
7) *me'il* - plašt od plave vune sa zlatnim zvoncima i po rubovima ukrašen špicima;
8) *cic* - zlatnu pločicu koju vezuje na čelo i na kojoj piše "Svêt B-gu".

Tecave sadrži i detaljna B-žja uputstva u vezi sa sedmodnevnom inicijacijom Aharona i njegovih sinova - Nadava, Avihua i Itamara - u svećeničku službu, kao i upute za izradu zlatnog žrtvenika na kojem će se paliti *ketoret* (mirisna žrtva). ■

Prevela: Dolores Bettini

Alija po alija

Kohen - prva aliya - 14 p'sukim - 27,20-28,12

Mošeu (čije ime primjetno izostaje iz ove *sedre*) B-g je naložio da narodu zapovijedi da uzme čistog maslinovog ulja za paljenje svjetiljki na Menori. Menora, koja se nalazi u glavnom dijelu *Miškana*, s ove strane *Paroheta*, održavat će se i paliti svakodnevno. Svjetla će sjati od večeri do jutra, i to je vječni zakon za sve generacije.

Narod Izraela uspoređen je s maslinom – baš kao što maslina pokazuje svu svoju veličajnost (svoje ulje) tek nakon što je zdrobljena i tiještena, tako i Izrael pokazuje svoje posebne kvalitete kada ga stisnu kušnje i nevolje Židovske povijesti. Izrael je uspoređen i s uljem masline – jednako kao što se ulje ne miješa s drugim tekućinama, već pluta povrhnjih, tako se i narod Izraela ne miješa (ne bi se trebao) s drugim narodima svijeta. I ako ostanemo vjerni B-gu, nadvisit ćemo druge narode (ili one koji se pretvaraju da su narodi) koji gledaju kako bi nam naškodili.

Mošeu je potom rečeno da Aharona i njegove sinove dovede "naprijed i u središte" da služe B-gu kao *kohanim*. Posebno ruho ima se načiniti u slavu i čast Kohen Gadola.

[Neki kažu da se slava i čast odnose na B-ga i Narod, ne (samo) na Kohen Gadola.]

Nadareni majstori trebaju ga izraditi. Ruho se sastoji od: *hošena* (naprsnika), *eifoda* (ukrasne pregače ili oplećka), *me'ila* (haljetka ili plašta), *kutoneta* (lanene tunike), *micnefeta* (turbana), i *avneita* (pojasa ili lente).

[Zapazite: *cic* (čeona pločica) i *mihnasajim* (kratke hlačice koje su se nosile ispod *kutoneta*) nalaze se na popisu odjeće, ali se ne spominju na ovom mjestu u Tori. To se da objasniti. Hlačice služe u svrhu čednosti, a ne za slavu i čast. A možda je *cic* B-gu u čast i da Kohen Gadola zadrži poniznim, pa ni on nije na popisu odjeće koja služi za čast Kohen Gadola.]

Majstori su trebali upotrijebiti zlato, obojenu vunu i lan (za izradu te odjeće).

Odjeća je pomagala predstaviti Kohen Gadola narodu s uzvišenim i primjerenim dostojanstvom. To će pomoći narodu da razumije i odnosi

se prema Kohen Gadolu kao sredstvu B-žanske Prisutnosti među njima.

S druge strane možemo reći da su predmet slave bili osobno B-g i narod. Kada je Kohen Gadol nosio svoju posebnu odjeću, i narod ga ugledao u svom njegovom sjaju, time se umnažala čast B-žja. Ta posebna odjeća također podiže našu svijest o svetosti *Beit HaMikdaša*, što nas potiče na pokajanje.

"Odjeća čini čovjeka." U kontekstu *Beit HaMikdaša*, *kohen* općenito, a posebice Kohen Gadol, sam biva ispunjen strahopoštovanjem i ozbiljnije uzimati svoje odgovornosti. Uz to, svaki pojedini komad odjeće podsjeća Kohena (Gadola), a i nas, na različite aspekte Židovskog zakona i života. Na taj način Kohenove misli i namjere postaju sve čišće.

Čak i bez *Beit HaMikdaša*, pouke brojnih *micvot* vezanih uz *Mikdaš* vrše utjecaj na nas. Posebno lijepo se trebamo odijevati na šabat i *jom tov*. Naša odjeća i preko tjedna treba odražavati dostojanstvo življenja po Tori. Čednost i urednost, te pozitivna poruka koju tako šaljemo drugima, dio su našeg svakodnevnog ophođenja.

Eifod treba biti istkan od prediva izrađenog od zlatnih vlakana, tri boje obojene vune (plave, ljubičaste, grimizne - boje i njihove nijanse predmet su višestoljetne debate), te lana kompleksnim načinom izrade. *Eifod* ima dvije naramenice. Pojas *Eifoda* načinjen je istim načinom kao i sam *Eifod*, i njegov je sastavni dio (ne zasebni dio koji je pričvršćen na njega).

Zanimljivo je spomenuti da neki dijelovi *Miškana*, te neki komadi odjeće izričito moraju biti "iz jednog komada", a ne sastavljeni. Ne odnosi se to na sve dijelove *Miškana*, niti na svu odjeću, no ovaj je moment istaknut u Tori kod onih predmeta na koje se ovo pravilo ima primijeniti.

Dva dragulja oniksa (*šoham*) postavljena su na ramena, i na njih su bila ugravirana imena plemena. Ti dragulji s imenima služili su Kohen Gadolu kao stalni podsjetnik.

Talmud Jerušalmi kaže da je Binjaminovo ime bilo ugravirano na oba kamena na ramenima, *Bin* na jed-

nome, te *Jamin* na drugome. Ovu ideju podupire način na koji Tora to izražava – "Od šest od njihovih imena..." umjesto "šest njihovih imena". U *V'zot habraha*, kada Moše blagosilje plemena, Tora za Binjamina kaže "on će boraviti između ramena, "u'vein k'teifav šahen".

Levi - druga aliya - 18 p'sukim - 28,13-30

Za *Eifod* treba načiniti zlatne kopče i lance. *Hošen* je napravljen istovjetnim kompleksnim stilom i načinom izrade kao i *Eifod*. Pravokutnog je oblika (oblika dvostrukog kvadrata) koji kada se preklopi (a to je način na koji ga se nosi) čini kvadrat veličine 1 *zereta* (pedlja, što je polovica *ame*) po stranici kvadrata. Zlatne kopče utkane su u *Hošen* kako bi držale dvanaest dragulja u četiri reda, po tri kamena u svakom. Načinjene su trake i učvršćenja kako bi čvrsto privezali *Hošen* za *Eifod*. Njih se ne smije odvajati jednog od drugoga. Urim V'Tumim (pergament na kojem se nalaze B-žanska Imena) umetnut je u preklap *Hošena*, te je *Hošenu* davao čudesne moći.

Pojašnjenje Predivo za *Eifod* i *Hošen* proizvodilo se na sljedeći način: Šest kalema vune obojene u *t'heillet* (plave, mišljenja variraju o nijansi boje) upletena su sa zlatnom niti kako bi proizveli konac. Isto je bilo učinjeno i s vunom obojenom u *argaman* (ljubičastu, plavo-ljubičastu, ima i drugih mišljenja) i zlatom, vunom obojenom u *šani* (crveno, grimizno) i zlatom, *šeiš* (bijelim lanom) i zlatom. Svaki je konac bio načinjen od 7 niti - 6+1 zlatna. Potom su četiri konca bila upletena zajedno da oblikuju predivo od kojeg su bili istkani *Eifod* i *Hošen*.

Primijetite da je ta odjeća (a i neka druga) bila *šaatnez*. Pa ipak, umjesto da bude zabranjena, za Kohen Gadola bila je *micva* da nosi tu odjeću. U tome nema protuslovlja. Onaj koji je zabranio da se nosi *šaatnez* zapovjedio je Kohen Gadolu da nosi to ruho. Onaj koji je zapovjedio da je

(nastavak s 2. stranice) **OU Israel's Torah Tidbits: Alija po alija**

zabranjeno zaklati životinju na šabat, naložio je da se na šabat prinose dnevne *korbanot* i Musaf. On je Šef. Zabraniti nešto u općenitom smislu, te zapovijediti istu stvar u posebnim situacijama naglašava ideju da je B-g vladar nad svime.

Postoje različita mišljenja od imena plemena (zapravo, sinova Jaakovljevih, a ne plemena, budući da se pojavljuju Levi i Josef, umjesto Efrajima i Menašea) koja su bila urezana u *Hošen*.

Raši, slaže imena po redosljedu rođenja, tako su Reuven, Šimon, Levi, i Jehuda na istim kamenovima, kao i Josef i Binjamin. Raši stavlja Dana, Naftalija, Gada, i Ašera ispred Jisahara i Zevuluna.

Rambam se drži istog rasporeda kao Hizkuni, no on stavlja imena Avrahama, Jichaka, i Jaakova na Reuvenov kamen, a riječi *Šiotei Kah* na Binjaminov kamen.

Primijetite da se uz imena plemena nalaze dodatna slova koja tvore imena Avrahama, Jichaka, Jaakova, i *Šiotei Ješurun* (drugo ime za *Bnei Jisrael*). Ta dodatna slova su pridodana na svaki kamen tako da će na kraju svaki od njih na sebi imati šest ugraviranih slova (prema Hizkunjiju).

Tako su zastupljena sva slova alef-beta, kako bi Kohen Gadol mogao primiti božanska priopćenja putem *Urime V'Tumima*, te slova na kamenima *Hošena* koja su svjetlila, a potom ih je Kohen Gadol tumačio.

Šliši - treća aliya - 14 p'sukim - 28,31-43

Me'il je bio načinjen od *t'heilet* vune (jedna nijansa modre). Njegov vrat je bio posebno ojačan kako bi onemogućio da se podere, što je bilo zabranjeno. Ova se zabrana odnosi na svu Kohenovu odjeću, no zapovijedena je u sklopu *Me'ila*. Rub *Me'ila* bio je ukrašena zlatnim zvoncima i višebojnim mognanjima od vune i lana.

Cic je trebalo načiniti od čistoga zlata s riječima *kodēš lašem*, Svet B-gu, iskovanima tako da slova budu is-pupčena na *cicu*. *Cic* je bio pričvršćen na glavu Kohen Gadola trakama od *t'heilet* vune.

Kutonet - tunika i *Micnefet* (ili *Migba'at*) - turban - bili su napravljeni od čistoga lana.

Avneit, pojas, bio je ispleten od vune

i pamuka. Postoji rasprava o tome da li je samo pojas Kohen Gadola bio *ša'atnez* ili su takvi bili i pojasevi *kohanim*.

Avneit je bio dug 32 *amot*, što je otprilike 16 m pojasa. Trebalo je puno vremena da ga se opaše i on je činio veliku izbočinu koju je Kohen uvijek osjećao kada bi ruke spustio sa strane. Isto tako, Kohenov turban bio je namotan od 16 *amot* lanene vrpce i vjerojatno je "teško sjedio" na *kohenovoj* glavi. Izvori kažu da je *kohen* vidio svoj turban kadgod bi podigao oči. *Kutonet* je također imao duge rukave koji su dosizali gotovo do poda, tako da je *kohen* uvijek opazio svoju odjeću tijekom *Avoda*. To je "garantiralo" da će *kohen* imati primjerenu *kavana* za vrijeme svoje svete službe.

Aharonovi sinovi (i svi aktivni *kohanim*), imali su četiri odjevna predmeta - tuniku, turban, pojas i hlače. Redovno *kohenovo* ruho također je bilo u čast i slavu. Aharon i njegovi sinovi bili su odjenuti u svoju odjeću i pomazani da služe kao *kohanim*. Lanene hlače *kohanim*, od struka do koljena, bile su tu zbog čednosti. Rambam kaže da su na struku nalazile omče za pojas od konopca. Raši kaže da je *Mihnasajim* bio nalik boksačkim hlačicama po tome što nije prijanjao uz tijelo.

R'vi'i - četvrta aliya - 18 p'sukim - 29,1-18

U ovom je dijelu opisana svečanost posvećenja za Aharona i njegove sinove. Među žrtvenim prinosima bili su bik (prva ikada prinesena žrtva u Mikdašu simbol je oca Zlatnog teleta i služio je kao pomirenje za taj grijeh) i dva ovna, različite vrste maces keksa napravljenih od brašna i ulja. Budući *kohanim* uronili su u mikve, te bili odjenuti u svoje naročite haljine. Bili su pomazani posebnim uljem.

Hamiši - peta aliya - 19 p'sukim - 29,19-37

Predstavljene su složene pojedinosti sedmodnevne svečanosti *Miškana*. Od *kohanim* se traži da jednu meso žrtve za grijeh i žrtve za krivicu (*hatat* i *ašam*). Ova zapovijed na snazi je ne samo u vrijeme svečanosti posvećenja, veće je to *micva* za redovnu hramsku službu. Mnogi postupci u vezi prinosu u prvom tjednu bili su "jednokratni postupci". Drugi su postupci postali standardna metoda rada u *Mikdašu*.

Šiši - šesta aliya - 9 p'sukim - 29,38-46

Svakodnevne procedure na žrtveniku uključuju žrtvovanje dvaju jaganjaca kao žrtve paljenice, jednog ujutro, a drugoga kasno poslijepodne. Te dnevne žrtve pratila je "*minha*" od brašna i ulja, te vino za ljevanicu.

Kao odgovor na naše posvećenje *kohanim*, Hašem će osobno posvetiti *Miškan*, žrtvenik, i *kohanim*. "I Ja ću boraviti među narodom Izraela i biti njihov B-g" (29,45).

Ovaj *pasuk* prati *pasuk* kojim je započeo čitav odlomak o *Mikdašu*. U tom prvom *pasuku*, na ideju o B-gu koji, nazovimo to tako, živi među nama, a ne tek u Svetinji koju smo načinili za Njega, upućuje nas gramatika riječi u *pasuku* - *b'toham*. U ovom *pasuku* (gotovo) na kraju uputa o izgradnji *Miškana* i svega što je u njemu, i vezano uz njega, ove se iznosi.

Rabi Yaakov Auerbach z"l ističe da je *g'matrija* tog čitavog *pasuka* 2449, što je broj godine od Stvaranja u kojoj je *Miškan* po prvi puta bio posvećen.

Švi'i - sedma aliya - 10 p'sukim - 30,1-10

Kadioni žrtvenik treba načiniti od bagremova drveta, širine 1 *ama*, duljine 1 *ama* i visine 2 *amot*. Treba ga obložiti zlatom i okitati ga ukrasnom vijencem od zlata. Dva zlatna obruča pričvršćena su na suprotne rubove za motke za nošenje, koje su i same napravljene od drveta prekrivenog zlatom. Ovaj žrtvenik bio je smješten ispred *Paroheta* te je bio korišten prvenstveno za svakodnevno prinošenje tamjana (te za dio službe za Jom kipur), ujutro kada se vršilo čišćenje Menore. Tamjan se prinosio i predvečer. Zlatni se žrtvenik nije smio koristiti niti u jednu drugu svrhu.

Postoji rasprava o tome da li je Zlatni *Mizbei'ah* imao šupljinu ili je bio ispunjen. Svi se slažu da je bakreni *Mizbei'ah* bio šupalj. Svaki puta kada bi se narod utaborio njega bi se punilo zemljom. Sa Zlatnim žrtvenikom nije tako bilo. Neki kažu da je on bio pun blok bagremova drveta prekrivenog zlatom. To mu je davalo stabilnost i čvrstoću koju inače ne bi imao. Drugi ustraju na tome da opis gornje površine *Mizbei'aha* kao *gaga*, krova, podrazumijeva da je imao šupljinu. ■

Rav Kook:

Zlatna kruna I odjeća Velikog svećenika

Možda najzanimljiviji dio odjeće *Kohen Gadola* (Velikog svećenika) bio je *cic*. To je bila zlatna pločica koja se vezala na čelo, a na sebi je imala upisane riječi „Svet za B-ga“. Koje je bilo značenje te svećeničke krune?

Rav Kook objašnjava da je *cic*, napravljen od čistoga zlata, odražavao uzvišenost duhovnog bogatstva. Njen smještaj na čelu – mjestu koje predstavlja našu unutarnju volju (*racon*) za dobrim i svetim – simbolizira *kohenove* težnje ka najvišem dobru koje je pohranjeno u njegovoj duši.

Talmud nas uči da je *cic* bio smješten na *kohenovom* čelu „od jednog uha do drugog“ (*Šabat 63b*). Koje je značenje ušiju vezano uz *cic*?

Dvije vrste slušanja

Uho je organ koji koristimo da bismo slušali i čuli. Jedan od aspekata slušanja, predstavljen jednim uhom, je usmjerenost prema gore – osjetljivost na unutarnji glas uzvišenih misli. *Cic* se protezao od uha do uha preko čela, indicirajući da je njegova funkcija da te uzvišene misli provede u *kohenovu* unutarnju

volju. Ukratko, on je simbolizirao svećenikove težnje da svoje uzvišene ciljeve ostvari, implementirajući ih u život, karakter i djela.

Drugi aspekt slušanja, naša svijest o fizičkom svijetu, predstavljen je drugim uhom. Ta nam povezanost omogućava da fizičkom svijetu nadodamo novi unutarnji sadržaj dok istovremeno provodimo praktično znanje koje ne bi moglo biti postignuto u duhovnoj oblasti. Ovdje je duhovno obogaćeno uvidom u materijalni svijet, njegova djela i emocije.

Cic je obuhvaćao obje vrste slušanja – prijemčivost za uzvišene ideje odozgo te praktično razumijevanje fizičkog svijeta odozdo. On je bio kanal koji je povezivao dva svijeta ujedinjujući ih u jedan svijet sa svim svojim različitim dijelovima.

Na taj način je *Kohen Gadol* postao cjelovit, svjestan toga da ono fizičko može obogatiti duhovni svijet. On je mogao služiti kao ujedinjujuća sila za ljude koji dijele njegove težnje za potpunim jedinstvom.

Ta sposobnost povezivanja fizičkog i duhovnog svijeta odgovara

srži misije svećenika. Oni su kanal koji povezuje židovski narod a B-gom, i obratno. Talmud opisuje svećenike kao *šeluhej dedan* – naše predstavnike, jer oni prinose žrtve Izraela B-gu. Oni su također i *šeluhej deRahamana* – B-žji poslanici, koji donose B-žje blagoslove i Toru Izraelu.

Smještaj *cica*, koji povezuje oba uha, ukazivao je na to da *Kohen Gadol* ne smije odvajati duhovnu od fizičke strane. Kao onaj koji povezuje čovječanstvo sa B-gom, on je morao biti na duhovnoj frekvenciji, no još uvijek u doticaju s materijalnim svijetom.

Odjeća Velikog svećenika i obraćenici

Talmud (*Šabat 31a*) nam kazuje priču o tri pogana koji su željeli konvertirati. Pri svakom pokušaju, oni su bili odmah odbijeni od strane učenjaka Šamaja, poznatog po svojoj strogosti, no kasnije su prihvaćeni i konvertirali su uz pomoć skromnog Hilela.

Obračćenik koji je želio biti Veliki svećenik

(nastavak s 4. stranice) Rav Kook: Zlatna kruna i odjeća Velikog svećenika

U jednom slučaju, dok je poganin prolazio pored sinagoge začuo je čitanje Tore:

„Ovo je odjeća koju trebaš napraviti: draguljima obložen oplećak-pregaču...“ (Šemot 28,4).

Zainteresirao se. „Za koga treba takva odjeća?“, upitao je. „To je posebna odjeća za Velikog svećenika.“ Poganin je bio ushićen. „Zbog ovoga bi vrijedilo postati Židov. Ja ću konvertirati i postat ću sljedeći Veliki svećenik!“

Taj je poganin učinio pogrešku pristupajući Šamaju. „Želim konvertirati,“ rekao je Šamaju, „ali samo pod uvjetom da me postaviš za Velikog svećenika.“ Šamaj je odmah odbio čovjeka, odgurujući ga graditeljskom palicom za mjerenje visine.

Tada je on otišao Hilelu s istim zahtjevom. Začudo, Hilel je pristao. Međutim, dao mu je savjet. „Ako bi želio postati kralj, morao bi naučiti sve zakone i običaje kraljevskog dvora. Budući da želiš postati Veliki svećenik, idi i nauči sve zakone koji se na njega odnose.“

Tako je novi obraćenik počeo učiti Toru. Jednog dana naišao je na stih, „Svaki čovjek koji nije svećenik, a sudjeluje u svetoj službi, mora umrijeti“ (Bamidbar 3,10). „Na koga se ovo odnosi?“ upitao je. Čak i na kralja Davida, rečeno mu je. Čak ni Davidu, kralju Izraela, nije bilo dozvoljeno služiti u Hramu budući da nije bio potomak svećenika Arona.

Obračenika je to zapanjilo. Čak ni oni koji su rođeni kao Židovi, i koje

se naziva B-žjom djecom, ne mogu služiti u Hramu! Naravno da onda obraćenik koji je tek stigao u židovstvo ne može vršiti tu svetu službu. Prepoznajući svoju pogrešku, on se vratio Hilelu, rekavši, „Neka bi blagoslovi sišli na tebe, ponizni Hilelu, što si me doveo u okrilje B-žje prisutnosti.“

Šamajevo odbijanje i Hilelova perspektiva

Fascinantna priča, no potrebno ju je malo proučiti. Zašto je Šamaj otjerao potencijalnog obraćenika? Što je Hilel vidio u tom poganinu, a što ga je uvjerilo da mu dopusti konverziju?

Šamaj je osjećao da čovjeku nedostaje iskrena motivacija za konverziju. On je čuo o krasnoj odjeći Velikog svećenika, no, koliko god odjeća bila lijepa, ona predstavlja samo vanjsku čast. Njegove su težnje bile površne, poput odjeće koja se nosi na površini.

Nadalje, to što je slučajno čuo nešto što ga je zainteresiralo, nije u tom poganinu probudilo realistične ciljeve. Kako bi konverzija na judaizam, sa svim zahtjevima Tore, mogla biti utemeljena na tako ludoj, nemogućoj želji – da postaneš Veliki svećenik? Temelji takve konverzije bili bi previše nestabilni. Šamaj je odgurnuo čovjeka i odbio ga, ukazujući time na to da on svoje ciljeve mora utemeljiti na čvrstim temeljima.

Hilel je, međutim, na situaciju gledao drugačije. U njegovim očima, činjenica da je taj čovjek prolazio kraj sinagoge baš u trenutku kada se čitao taj stih, te da ga je taj

događaj potaknuo na tako uzvišen cilj – postati Židovom – ukazivala je na to da duboko u njemu postoji iskrena čežnja za istinom. On nije tražio samo čast onih koji su bogati i moćni, već poštovanje iskazano onima koji služe B-gu na najvišoj razini. Sjeme iskrene ljubavi prema B-gu postojalo je u njemu, no bilo je omotano lažnim ambicijama. Hilel je bio uvjeren da kada taj čovjek bude napredovao u učenju Tore, on će otkriti ljepotu i čast božanske službe koju je toliko želio i to u držanju zakona Tore, čak i bez postojanja Velikim svećenikom.

Potrebne su obje osobine

Jednom su se trojica obraćenika koji su prvotno bili odbijeni od Šamaja, a kasnije prihvaćeni od Hilela, sastali. Svi su se složili:

„Šamajeva strogost umalo je učinila da izgubimo naš (duhovni) svijet; ali Hilelova poniznost dovela nas je u okrilje B-žje prisutnosti.“

Rav Kook primijetio je da obraćenici nisu govorili o Šamaju i Hilelu, već o „Šamajevoj strogosti“ i „Hilelovoj poniznosti“. To su dvije različite karakterne osobine i svaka od njih potrebna je u određenim situacijama. Kako bismo sačuvali duhovna postignuća, moramo posjedovati osobinu čvrstoće i strogosti. S druge strane, kako bismo duhovno rasli ili približili one koji su daleko, treba nam poniznost i tolerancija. Trojica obraćenika prepoznala su da ih je Hilelova kvaliteta poniznosti pomogla dovesti „u okrilje B-žje prisutnosti.“ ■

Prevela Anja Grabar

Rabbi Berel Wein:

Čini li odjeća Židova? I uloga *Urima V'tumima* u našem životu

Ako je istina da odjeća čini čovjeka, onda je dvostruko istinitije da odjeća čini *kohena* (svećenika), a napose *kohen gadola* – Velikog svećenika Izraela. Opis odjeće koje *kohanim* i *kohen gadol* trebaju nositi za vrijeme službe u Hramu je konkretan, detaljan i inspirativan. Svaki odjevni predmet ima posebnu zadaću, pored njegove očigledne zadaće odijevanja *kohena*. Opisana odjeća trebala je biti ishodište slave i časti, ne samo za one koji su je nosili, već i Hrama i službe B-gu Izraelovom. Zbog te svrhe veliki su komentatori Tore tražili simbolična, čak i mistična značenja i pouke koje je predstavljala odjeća svećenika. Jer, očito, ako shvatimo poruke odijela svećenika to ćemo bolje razumjeti i shvatiti i čitavu ideju službe B-gu onako kako je definira Tora.

Tora ne opisuje samo odjeću svećenika i *kohen gadola*, već donosi također i kratak pregled odijevanja prilikom postavljanja *kohen gadola* na njegovu uzvišenu javnu dužnost.

Tora napominje da je nužno prvo pokriti donje dijelove tijela. U procesu odijevanja, posljednji komad odjeće koji *kohen gadol* stavlja na sebe je *cic* – zlatna pločica na kojoj se nalazi ugravirano B-žje ime, i koju je *kohen gadol* vezivao na svoje čelo. Ono što iz toga učimo jednostavno je i očito, i svakako nije ograničeno samo na *kohen gadola* ili Hramsku službu. Pouka je da čovjek ne proklamira svoju vlastitu pobožnost, da ne maše B-žjim imenom, da se tako izrazim, besramno na svom čelu, sve dok nije siguran da su niži dijelovi njegovog tijela – njegovo svakodnevno, svjetovno, ljudsko ponašanje, pokriveni pravilnim moralnim vrijednostima i čednošću koju nalaže Tora. Mnogo ih hita staviti *cic* na svoje čelo, ne tek malo ih razumije da kako bi imali pravo da to učine svi drugi dijelovi odjeće njihovih života trebaju biti pokriveni na pravi način i u valjanom moralnom poretku.

Talmud nas uči da *cic* ima silu da

dovede do golemog opraštanja grijeha zajednice Izraela. On može obnoviti čistotu i svetost Hrama i njegovu javnu službu, te službu prinošenja žrtava. Javno iskazujući odanost i privrženost Izraela službi G-spodnjoj, *cic* jasno postavlja prioritete kako u javnom tako i privatnom području Židovskog života. Ako ga se nosi na pravi način, i od strane prave osobe – istinski *kohen gadol*, koji je Aharonov nasljednik ne samo genetski već i moralno i duhovno – *cic* postaje izraz Židovske odanosti službi B-gu i čovjeku, i težnje za svetošću u ljudskom životu. I ponovo, *cic* kojega nosi osoba koja je neprimjereno odjevena ne pomaže puno. Čitava Židovska povijest dokazuje ispravnost ovog zaključka.

Na kraju, ideja o odgovarajućoj odjeći, odjeći koja daje slavu i čast onima koji je nose i društvu koje gleda tu odjeću, od središnje važnosti za Židovski život i vrednote. Ona odjeća koja je provokativna, koja je vulgarna i uvredljiva za

(nastavak s 6. stranice) **Rabbi Berel Wein: Čini li odjeća Židova? Uloga Urima V'tumima u životu**

druge, koja je fizički nepristojna i cilj joj je da izazove antisocijalnu reakciju, odbačena je od Židovske tradicije. Na Židovskoj ulici nisu potrebne uniforme (mada moram priznati da Židovi očigledno vole nositi uniforme kako bi identificirali sebe i svoju vezanost uz određenu grupaciju), već za naše društvo treba biti pravilo nositi jednostavnu, čistu i dopadljivu odjeću. U tom smislu, možda se svi možemo složiti da odjeća doista čini Židova.

Jedan od glavnih odjevnih predmeta koje je Veliki svećenik Izraela odijevao bio je draguljima optočen naprsnik – *hošen* – kojega je nosio na prsima. Taj je naprsnik sadržavao dvanaest dragih kamenova različitih boja i na svakom od kamenova bilo je ugravirano ime jednog od Izraelovih plemena.

Uz te dragulje nalazila su se dva velika duguljasta dijamanta koji su bili umetnuti u naramenice pregače – *efoda* – koju je nosio Veliki svećenik. Na tim draguljima na naramenicama su bila ugravirana imena praotaca Izraela i spomen na sva plemena Izraela. Time su se na tim kamenovima na naprsniku i na naramenicama mogla naći sva dvadeset i dva slova hebrejskog alfabeta.

To je omogućavalo tim kamenovima i na njima ugraviranim slovima da služe kao *urim v'tumim* – sredstvo za proricanje kojim su se odluke o važnim nacionalnim pitanjima mogle donositi uz B-žansku

pomoć i intervenciju. Putem odgovora slovima koja su svjetlila na kamenovima, sposobnost da se slova poredaju ispravnim redom i logično u nužne riječi i poruku ovisilo je o Izraelskim prorocima koji su točno "čitali" *urim v'tumim*.

Bila je to simbolična i simbiotska veza, recimo to tako, B-ga i Židovskog naroda u ostvarenju nacionalnih i duhovnih ciljeva Izraela. Jedino tim uzajamnim djelovanjem Nebesa i ljudskih bića mogla je poruka *urima v'tumima* imati bilo kakvo konstruktivno značenje. Nebesa nikada u potpunosti sama ne određuju našu budućnost. Mi također moramo raditi i truditi se, tumačiti i analizirati, učiti i djelovati kako bi se naša budućnost ostvarila s uspjehom.

U džepiću *hošena* bio je umetnut komadić pergamenta na kojem je bilo zapisano neizgovorivo ime G-spodnje. To je bio motor koji je pogonio čudo *urima v'tumima*. Bez nje-

ga *hošen* je bio tek beživotna zbirka dragog kamenja. Ovo značenje je dio Židovske tradicije.

Ljepota i skupe vrijednosti imaju smisla samo onda kada se na određeni način nadahnuta i stvorena za višu svrhu duha i službe. Kralj Solomon mudro je rekao da "ako G-spod neće graditi grada uzalud se muče koji ga grade."

U doba Drugoga Hrama, *hošen* se nalazio na prsima Velikog svećenika. No *urim v'tumim* više nisu bili u funkcionalnom stanju. Ljudski element službe i posvećenja već je nedostajao. Nije više bilo proroka među Izraelom i *hošen* je stoga bio tek ukras, dio uniforme Velikog svećenika, no ne više B-žanski vodič u budućnost i izvorište uputa narodu Izraela.

Zbog toga, velikani i rabinske vođe iz razdoblja Drugog Hrama u Zemlji Izraelovoj rano su prepoznali da je taj Hram u konačnici osuđen da bude uništen. Neophodne međusobno djelovanje Nebesa i zemlje, B-ga i Njegovih stvorenja, više nije bilo. U takvim okolnostima, bez obzira koliko lijepa bila struktura ili koliko privlačni dragulji bili, dašak vječnosti na kojoj se zasnivaju svi Židovski životi nedostajao je. Naša je zadaća da na neki način obnovimo upravo taj isti *urim v'tumim* u svom osobnom i našem nacionalnom životu.

Šabat šalom i sretan vam Purim ■

Rabbi Yissocher Frand:

Prvog puta učini to ispravno!

Pri kraju *parše* Tecave, Tora opisuje koncept *Hanukat haBajita* – posvećenja *Miškana* i raznog posuđa i namještaja koji se koristi u *Miškanu*. U osnovi, princip vezan uz *keilim* (posuđe) u *Miškanu* jest princip u kojem upotreba posvećuje stvar – *avodatam m'hanhasam*.

Tora objašnjava ceremoniju posvećenja *mizbeaha* (žrtvenika) (*Šemot* 29,38-39) – „A ovo moraš učiniti za žrtvenik: žrtvuj dva janjeta stara godinu dana svakog dana.“ Svakog dana postojanja *Beit haMikdaša* – uključujući šabat i Jom kipur – prinošena je po jedna ovca ujutro i popodne.

Korban tamid (svakodnevna žrtva koja se dva puta dnevno prinosila u *Beit haMikdašu*), a koju spominjemo svakoga dana u našim molitvama, spominje se još na jednom mjestu u Tori – u *parši* Pinhas. Tamo (*Bamid-*

bar 28,1-4) Tora koristi iste upute koje koristi i u ovoj parši, no uz jednu malu razliku. U našoj *parši*, gdje se govori o prvom prinošenju svakodnevnih žrtve, piše „*et hakeves HAehad*“ (jednu – određenu – ovcu). U *parši* Pinhas, stih izostavlja određeni član *ha* (u hebrejskom poznat kao „*Haj hajedija*“ – prefiks kojim se želi naglasiti riječ koja dolazi iza njega). U čemu je razlika?

Brisker Rav, *zt"l*, je rekao da Tora time upućuje na nešto. Kroz povijest *Beit haMikdaša*, jutarnja i večernja žrtva *korban tamida* bile su potpuno neovisne. Ako, iz nekog razloga, jedna od njih ne bi bila prinesena, druga je svejedno prinesena. To je slično kao sa tefilinom koji dijelimo na *tefilin šel jad* (tefilin za ruku) i *tefilin šel roš* (tefilin za glavu). Ako iz nekog razloga čovjek ne može nositi oba tefilina, još uvijek ima obvezu staviti jedan od njih.

Međutim, ima jedna iznimka kod tog pravila – kada je prvi puta prinošena svakodnevna žrtva. Prvi *korban tamid*, kojim se posvećivao žrtvenik, morao je biti prinesen u paru. Da su propustili prinijeti jutarnju žrtvu, ne bi mogli prinijeti popodnevnu. Zato u našoj *parši*, koja govori o žrtvi posvećenja, stih koristi određeni član *ha* prije riječi ovca.

Shemen HaTov (Rabi Dov Weinberger) objašnjava etičku lekciju koju možemo naučiti iz ovog zakona, a to je da kada god čovjek počine činiti nešto, to mora biti učinjeno ispravno. Počeci su izuzetno važni. Kako bismo postavili temelje nečega što će trajati godinama, to mora biti učinjeno ispravno, a ne polovično. Stoga, čak iako tijekom generacija dvije žrtve nisu bile ovisne jedna o drugoj (*einam m'akvim ze et ze*), kada je započinjalo prinošenje *korban tamida*, početak je morao biti ispravan.

Postoji hebrejska izreka koja kaže: „svaki je početak težak“ (*kol hathalot kašot*). Onaj početni trud mora biti učinjen u izvrsnosti, jer to postavlja temelj za dalje.

Gaonu iz Vilne pripisuje se mišljenje da, ako je zajednica toliko pedantna u građenju sinagoge da na njoj gradnji rade samo pojedinci koji su bogobožni, tada je to garancija da će molitve u toj sinagogi biti iznošene sa potpunom koncentracijom i posvećenjem (*kavana*). Ako svako djelo, od samog

(nastavak s 8. stranice) **Rabbi Yissocher Frand: Prvog puta učini to ispravno!**

postavljanja konstrukcije, bude učinjeno 100% ispravno, to će biti posve drugačija sinagoga.

Sjećam se kada se gradila dvorana za učenje Tore u Ner Israelu. Roš ješiva – Rav Ruderman, zt"l – rekao je da ne smijemo izgovarati isprazne riječi u tom *Bet HaMedrašu* – barem prvog tjedna izgradnje. Razlog tome je isti. Onako kako se ponašamo prvi tjedan u *Bet HaMedrašu* postavlja temelje za generacije i generacije studenata koji će proći kroz ta vrata.

Počeci su presudni. Kako netko započinje odnos s djetetom, kako netko započinje učenje s djetetom, kako netko započinje brak, što god da se započinje mora biti dobro i mora biti ispravno... jer počeci postavljaju temelje.

Ima jedna nevjerojatna Gemara u traktatu Sanhedrin (44b):

Kada su Židovi po prvi puta došli u *Erec Jisrael*, osvojili su grad Jerihon. Jehošua je postavio *herem* (zabranu) da se ništa iz tog grada ne smije upotrijebiti. Plijen je trebao ostati svet za B-ga. Postojao je jedan čovjek po imenu Ahan koji je ukrao nešto iz grada za osobnu upotrebu. Kao rezultat toga, kada su Židovi pošli u osvajanje drugog grada, grada Haja, njihovi su vojnici pali u bitci. B-g je bio ljut na židovski narod. Morali su pronaći onog tko je za to odgovoran i kazniti ga. Stih kaže da se, nakon što je Ahan kame-novan, „B-žji gnjev utišao“ (*Jehošua* 7,26).

Gemara zapravo kaže da je, tehnički gledano, zbog tog Ahanovog grijeha, židovski narod trebao biti uništen! Jedini razlog zbog kojeg narod nije bio uništen taj što je Avraham Avinu, prilikom svog prvog dolaska u *Erec Jisrael*, sagradio žrtvenik između Bet Ela i Haja te je tamo molio. Ta Abrahamova molitva bila je protuteža kasnijem Ahanovom grijehu.

Što je bilo toliko grozno u onome što je Ahan učinio? U redu, nije trebao dirati ništa od stvari iz Jerihona, no je li to uistinu toliko strašan grijeh da bi zbog njega čitav narod trebao biti uništen, da nije bilo Abrahamove molitve?

Odgovor je kako je u pitanju bila prva bitka. To je bio njihov prvi ulazak u *Erec Jisrael*. Prva bitka mora biti izborna ispravno. Jehošua je želio da njihov prvi ulazak u zemlju bude savršen – grad je trebao biti osvojen, a sve što je u njemu trebalo je biti sveto.

Jedan je čovjek to uništio. Uništio

je početak i židovski narod je zbog toga trebao biti uništen. Jedina stvar koja ih je spasila bio je „početak prije početka“. Kada je Avraham Avinu došao u *Erec Jisrael* stotinama godina ranije, on je započeo dobro – molio je između Bet Ela i Haja.

Mnogi naši počeci događaju se usput. Ne sjećamo se prvog puta kada smo čitali alef-bet, ne sjećamo se prvog stiha koji smo učili iz *Humaša*, ne sjećamo se prvog odjeljka *Gemare* koji smo učili, ne sjećamo se naših prvih iskustava u braku.

Za neke od nas, naši prvi počeci su prošli i više ništa ne možemo učiniti u vezi s njima. Međutim, još uvijek postoje neki počeci koji su nam preostali u životu. Ako možda i nisu naši, onda su to počeci naše djece ili naših unuka. Nemojmo zaboraviti važnost početaka i činjenicu da ispravnim počecima možemo postaviti temelje nadolazećim generacijama. ■

Prevela Anja Grabar

Rabbi Shaul Rosenblatt:

Zrnca mudrosti

'Živući pas bolji je od mrtvog lava.' (*Koheles 9,4*) Život je najdragocjeniji od svih darova. Bez njega, nemamo ništa. Bolje je biti živ i siromašan, nego mrtav i bogat. Nije stvar u tome koliko imaš. Ako si živ, imaš sve.

ת

'Ako riječ vrijedi šekel, tišina vrijedi dva šekela.' (*Megila 18a*)

Riječi imaju formu i ono što prenose je određena poruka. No tišina je bezoblična i, kao takva, ima sposobnost izraziti mnogo više od riječi.

Riječi izražavaju ideje, ali tišina izražava osjećaje. Čak i kada korištenjem riječi pokušavamo izraziti osjećaje, one su potpuno neprikladne. Tišina koja je iza riječi, a ne sama riječ, je ta koja izražava osjećaje.

ת

'Nagrada mudrosti je sposobnost da ju podučavaš.' (*Mišlei Jisroel 2204*)

Koji dar bismo mogli dati, a da je veći od mudrosti? Daj nekome novac i on će ga potrošiti. Daj mu mudrost i ona će rasti i donijeti plod. Ako mislite da je zarađivanje novca najbolji način da se daje milostinja, promislite bolje. Ako doista želite davati, tada težite za mudročću, a ne za bogatstvom.

ת

'Nitko ne može biti vodič suprotnom spolu.' (*Kesubos 13b*)

U židovskom zakonu, čak ni najsvetijem rabinu nije dozvoljeno biti na-

samo u sobi sa ženom. I obratno. Naši instinkti su toliko snažni i nepredvidivi da je za nas bolje da ne vjerujemo sami sebi. Trenutak nepromišljene strasti može uništiti godine predanja i vjernosti. Nije vrijedno pokušavati.

ת

'Čak i čovjeku koji je bio zao čitav svoj život te se iskreno pokajao posljednji tren prije svoje smrti, bit će oprosteno.' (*Kidušin 9b*)

Vrijedi i suprotno. Jer u židovskom razmišljanju, Nebo ne ovisi o tome što 'činiš', nego o tome što 'postaješ'. Ako postaneš iskreno, duhovno ljudsko biće u posljednjem trenu svog života, to je u redu. No, nikome ne bih preporučio da čeka posljednju priliku!

ת

'Zao čovjek koji iskreno daje milostinju bit će primljen u B-žju prisutnost.' (*Tanhuma 17,14*)

Znam da ovo zvuči malo kontradiktorno. Ali moguće je da čovjek kojim vladaju njegove sirove strasti, osjeti iskreno suosjećanje sa siromahom. Vrijednost tog trenutka iskrene brige i ljubavi te njegovog izlaska u susret i davanja, čine cijeli njegov, inače besmislen život, vrijednim.

ת

'B-ga se može pronaći na svakom mjestu na koje Mu je dozvoljeno da uđe.' (*Sefer Hasidim*)

Ova izreka objašnjava samu sebe. Ne moramo raditi na tome da B-ga dovedemo u svoje živote; ne moramo Ga čak niti pozvati. Jednostavno moramo u sebi napraviti mjesta, osloboditi se svog ega, i tada će B-žja prisutnost ispuniti tu prazninu.

ת

'Bolje se nasmiješiti čovjeku, nego ga nahraniti.' (*Kesubos 111a*)

Naravno da čovjeka, ako je gladan, trebamo nahraniti. Ali, na ljudskoj razini, postići ćemo mnogo više osmijehom nego hranom. Hrana njeguje tijelo, ali osmijeh njeguje dušu. Kada sretnete siromaha na ulici, čak i ako nemate novca koji biste mu dali, još uvijek mu možete darovati ljubav - a najjednostavniji izraz te ljubavi je osmijeh.

Šabat šalom ■

Prevela Anja Grabar

Rabbi Shaul Youdkevitch, Live Kabbalah:

TJEDNI ZOHAR: TECAVE

Naš posao ovog tjedna je učiti kako da budemo svoj vlastiti Veliki Svećenik i da naredimo Svijetlu da uđe u sve što radimo

Prošlotjedna *paraša* Teruma se bavila gradnjom Miškana (prijenosnog hrama koji su Moše i Izraelci izgradili u pustinji) o kojemu smo rekli kako Zohar objašnjava da se riječ "Teruma" na hebrejskom treba podijeliti, te čitati kao *Tarom H*, što znači 'uzdižući he ה' ukazujući na našu sposobnost da uzdignemo našu stvarnost (simboliziranu slovom ה)na više razine kroz radnje darivanja i dijeljenja. Uzdizanje se također može postići tako da imamo svijest o svetosti. *Paraša* Tecave nastavlja se baviti istom temom, međutim, umjesto da se bavi građevinom ona se bavi osobom - Velikim svećenikom.

Površno gledajući *paraša* Tecave, koja se bavi svećenikom (*kohenom*) nema s nama nikakve veze. Međutim, nakon uništenja drugog Hrama (70. n.e.), pojam *kohen* (svećenik) je izgubio svoj izvorni smisao, pa je samo prezime potomaka hramskih svećenika.

Danas smo svi postali svećenici, time što su rituali Hrama postali osobni kako bi se postiglo stanje u kojem "Neka mi sagrade Svetište da mogu u njima". To se događa kada svaki pojedinac između nas prihvati odgovornost i priliku da stvori

Hram u svemu što radi: posveti svoj život, kuću, brak, posao, itd

Parašat (priča o) Tecave počinje s riječima "A ti ćeš zapovijediti djeci Izraelovoj...", što znači da je potrebno da preuzmemo komandu nad našim životom. Moramo shvatiti da je svatko od nas Veliki svećenik i da na nama leži odgovornost da učinimo promjene u našim životima, jer je naša suština da budemo Stvoritelj i da budemo u stanju nalagati i zapovijediti svojoj stvarnosti da postupi u skladu s našom voljom. Stoga moramo zapamtiti, znati i razumjeti da je to naša uloga - biti svećenik. To znači, da se u našim kućama, na poslu i u svemu čega se dotaknemo, moramo ponašati i djelovati poput Velikog svećenika u Hramu.

Zohar objašnjava značenje riječi "Ve'ata" ("A ti ćeš zapovijediti ..." - ואתה), koja se spominje kroz cijelu *parašu*. Hebrejsko slovo *vav* (Ve'ata

- (ו) je *vav* koje se pojavljuje u Tetragramu יהוה i koje simbolizira duhovno bogatstvo koje nam dotiče iz gornjih svjetova. Riječ "ata" (ti - אתה) znači od א (A) do ת (T) podrazumjeva, znači sve, a slovo he (ה) predstavlja naš svijet. Dakle, riječ *Ve'ata* opisuje povezivanje na svo duhovno bogatstvo putem slova *vav* (ו) koje je kanal da ga preusmjerava u he (ה) našu stvarnost.

Prošli smo tjedan saznali da moramo uzdići he (ה) a sada smo saznali da je potrebno povezati se s *vav* (ו). To je zapravo namjera našeg srca koja bi trebala biti dijelom svega što poduzimamo. Dakle, kad god nešto činimo sa svetosti, čistoćom i ljubavi, rezultat će biti značajan i moćan. Moramo preuzeti odgovornost za svaku pomisao ili čin kako bismo doživjeli pravi osjećaj uspjeha. ■

Prevela Tamar Buchwald

Neprocjenjiva vrijednost častitosti, Rabbi Daniel Travis:

Prijevvara

Lavan reče Jakovu: "Kako si to mogao učiniti? Prevario si me, odvedeći moje kćeri, kao da su ratni zarobljenici." (*Berešit 31,26*)

Naši Mudraci iz ovog stiha izvode zaključak da se obmana smatra vrstom krađe. Iako su ljudi skloni misliti da je varanje drugoga tek manji prekršaj, pogotovo u usporedbi sa tako eklatantnim činom kao što je krađa, istina je upravo suprotna. Od sedam vrsta lopova, najgori od njih je onaj koji vara druge. (U Jakovljevom slučaju, budući da ga je Lavan prevario više puta, njegovi su postupci bili opravdani.) Budući da se slučajevi prijevare često događaju u komercijalnom poslovanju, prodavač uvijek treba biti na oprezu zbog

mogućih halahičkih problema. Neki od uobičajenih problemi su skrivanje nedostataka kod robe, podizanje cijene proizvoda iznad redovne, kako bi je se snizilo kad dođe na rasprodaju, i prodaja voća slabije kvalitete zajedno s voćem bolje kvalitete. Svako ovako postupanje usmjereno je na to da kupca dovede u zabludu tako da pomisli da je dobio povoljniju cijenu nego što stvarno jest, i zato je zabranjeno.

Ipak, nije zabranjeno sve što se može činiti kao obmana. Tako, na mjestu gdje je miješanje vina s vodom prihvaćen običaj, dopušteno je tako raditi. Također je dozvoljeno pregovore započeti s cijenom koja je veća od stvarne vrijednosti predme-

ta koji se prodaje, čime se kupcu dozvoljava da raspravlja i smanji cijenu.

Čak i netko tko nije uključen u trgovinu može naići na slučajeve prijevare. Na primjer, zabranjeno je unositi praznu bocu od ulja u dom žalobnika za mrtvim, kako bi se kod žalobnika ostavilo dojam da smo mu donijeli ulje. Budući da halaha zabranjuje ožalošćenom da se maže uljem, jasno je da on ulje neće prihvatiti. Stoga posjetitelj stvara lažni dojam da mu namjerava iskazati čast. Također je zabranjeno ponašati se prijateljski prema onome koga se mrzi. ■

Prevela Tamar Buchwald

Breslov Research Institute - Yossi Katz:

Upali svoj vlastiti plamen

Prije nekoliko godina upoznao sam jednog čovjeka koji mi je ispričao najvjerojatniju, zadivljujuću priču. Čini se da, iako je on bio rođen u hasidskoj obitelji, njegova su braća i sestre jedno za drugim, napuštala obiteljsko okrilje. Iz očaja, njegovi su ga roditelji poslali u Jeruzalem da boravi kod njihovog Jerušalmi Breslov rođaka. Nadali su se da će ga jako religiozna okolina zaštititi od vanjskih negativnih utjecaja. Nažalost, plan nije uspio. Avi se ipak uspio susresti s pogrešnom skupinom prijatelja i ubrzo je krenuo putem svoje braće i sestara.

Jednog šabata, kada je bio siguran da ga nitko ne gleda, on je kvrcnuo prekidač za svjetlo. Odjednom je čuo kako se iza njega netko kreće. To je bio njegov Jerušalmi rođak. Iznenađen i preplašen, on je očekivao uobičajeni verbalni prijekor koji je dobivao od svojih zabrinutih roditelja. No, umjesto toga rođak mu je rekao nekoliko jednostavnih riječi ohrabrenja koje će promijeniti njegov stav i na kraju tijek njegovog života: "Avi, samo znaj da te B-g i dalje voli."

Avi je počeo shvaćati da je duboko u sebi doista žudio za smislenim odnosom s B-gom. Jednostavno ga je iskustvo njegovog odgoja uvjerilo da B-g na neki način samo čeka da on napravi neku grešku pa da ga u-

dari nekom kaznom. Sada kada mu je duboko religiozan čovjek pokazao da ga unatoč njegovim problemima B-g voli i čeka, on je bio u stanju otvoriti svoje srce i početi graditi svoju vlastitu osobnu vezu s Njim.

Hebrejska riječ za dušu, *nefesh*, također znači htjeti, imati potrebu i željeti. Svaka čista židovska duša žudi za duhovnosti i strastveno plamti željom za bliskosti s B-gom. To je razlog zašto, u Židovstvu, mi uvijek povezujemo svijeću s dušom; na primjer, palimo svijeću na jarcajt. Poput plamena i neumrljanja židovska duša se stalno podiže prema pobožnosti. Međutim, život vičan tome da nas gura naokolo i odvaja od naše iskre.

Kabala podučava da postoji sedam temeljnih karakternih osobina: dobrota iz ljubavi, disciplina, sklad, nadmoć, krasota, osnova i kraljevstvo. Kao ljudska bića mi posjedujemo mogućnost da uzdignemo i usavršimo te osobine ili da postanemo njihov plijen. Zato smo često testirani u svakom od ovih sedam područja. Sukladno našem uspjehu, postoji sedam razina Neba ili sedam razina Pakla. Zbog toga je život toliko iscrpljujuć i nepredvidiv. Naša životna iskustva su naše mogućnosti da rastemo i jačamo u svakom od ovih sedam područja. Količina nevolja gotovo nam jamči da većina

od nas neće uvijek biti dorasla svačkom izazovu, da ćemo ponekad (ili često) biti pobijeđeni. Dakle, što nam je činiti?

Kralj Salomon uči: "Pravednik će pasti sedam puta, i ustati!" (*Izreke 24,16*). Čak se i *cadik*, na njegovoj uzvišenoj razini donekle pokoleba, pa kako ne bismo onda mi. Sve je to dio življenja čestitim životom. Naša nam paraša zapovijeda da "zapalimo *ner tamid* (vječno svjetlo)" (*Izlazak 27,20*). *Ner tamid* prebiva u svakome od nas: to je naša čista duša. Bez obzira što nam život priredio, mi možemo zapaliti *ner tamid* tako što ćemo se sjetiti što je naša suština, sjetiti se da nas B-g voli i žarko gorjeti za bliskosti s Njim.

Suština svakog odnosa je žarka želja da međusobno dijelimo. Naš glavni izazov je da se pobrinemo da čak i ako zakažemo u jednom ili svih sedam područja, sačuvamo svoju želju za pobožnošću. Držati se čvrsto, čak i kada se čini da stvari ne idu kako bismo mi htjeli, dokazuju našu predanost B-gu! Kroz našu postojanu odlučnost da pokušavamo iznova još jednom i još jednom, mi ćemo konačno moći dohvatiti *ner tamid* i zapaliti svih sedam razbuktalih plamenova na menori čak i u najmračnijoj noći. Amen!

agutn Šabos! Šabat šalom! ■

Prevela Tamar Buchwald

Biseri hasidske mudrosti

Kad je Stvoritelj želio uvećati zasluge Avrahama micvom gostoljubivosti (*hahnasat orhim*), nije mu doveo neke uvažene goste. Upravo suprotno, umjesto da mu dovede ljudska bića koja jedu, piju i spavaju, doveo mu je anđele koji su se samo pretvarali da sve to čine. Unatoč tome, domaćin ih je ugostio kao najuglednije goste i sam im je poslužio hranu i piće.

Zašto ga je Stvoritelj stavio u takvu situaciju? Zato da pouči njegove nasljednike u svim budućim generacijama, da je činjenje dobrih djela dobro. Još je bolje ako čovjek pomaže široke duše, ne razmišljajući tko će koliko profitirati i ne očekujući nikakvu nagradu. ■

Magid iz Triska

Pročisti svoj um,

da ne bi bio zauzet s previše misli.

Trebaš misliti samo o jednom:

kako s radošću služiti Stvoritelju?

Riječ *be-simcha* (radosno) sadrži iste glasove

kao i *mahšava* (misao).

Sve misli koje ispune tvoj um

trebaš s radošću usmjeriti u istom pravcu.

O tome je zapisano:

"Mnoštvo je misli u ljudskom umu,

ali jedino je riječ Stvoritelja trajna" (*Mišlei* 19,21). ■

R. Menahem Nahum iz Chernobyla

Postoje ljudi koji proučavaju Toru, a nemaju nikakvih pitanja;

koji griješe, pa opraštaju sami sebi;

koji mole samo zato što su molili jučer.

Od takvih je bolji čak i onaj koji je najteže zgriješio (*rasha gamur*). ■

R. Menahem Mendel iz Kotzka

S misao prognanstva u Egiptu bio je naučiti ga istrpjati. ■

R. Hanoh iz Aleksandera

Bisere sakupio i preveo Nenad Vasiljević

Sefer Hamicvot Hakacar

Zapovijedi koje se danas mogu poštivati

kako ih je sakupio Hafec Hajim

Negativne zapovijedi

28. Negativna je zapovijed ne rezati se niti sijeći po svom tijelu prilikom štovanja idola ili [u žalosti] za svojim preminulim [rođakom]

kao što kaže Pismo, *nećeš se rezati (D'varim 14,1)*. Tko god reže svoje tijelo [pri žalovanju] nad svojim pokojnikom krši tu zabranu, bez obzira pravi li rez rukom ili uz pomoć oruđa. Pri štovanju idola, međutim, ako je uz pomoć oruđa čovjeka treba kazniti bičevanjem, ali ako je rukom oslobođen je kazne. U zabrani *lo titgod'du* („nećeš se rezati“) nalazi se upozorenje da se ne odvaja u *agudot*, grupe. To nam govori da ne bi trebala postojati dva vjerska suda u jednom gradu, jedan da slijedi jedne običaje, a drugi druge običaje.

Ovo je na snazi na svakom mjestu i u svakom trenutku, kako za muškarce tako i za žene.

29. Negativna je zapovijed ne zaklinjati se uzalud

kao što kaže Pismo, *Nećeš uzeti ime Vječnog, B-ga svoga, uzalud (Š'mot 20,7)*. Isprazna zakletva podijeljena je u četiri kategorije: (1) Ako se netko zakune na promjenu u nešto poznato; na primjer, ako se zakune za muškarca da je žena, ili u vezi kamena da je zlato. (2) Ako se zakune bemisljeno; na primjer, ako se zakune za kamen da je kamen. (3) Ako da zakletvu da neće držati *micvu*. (4) Ako se zakune da će učiniti nešto što je nemoguće ispuniti; na primjer, da neće spavati tri dana zaredom, ili da neće okusiti hrane sedam dana u nizu. Za svaku od tih zakletvi, ako se svojevrijedno zakleo, treba biti bičevan; a ako je bilo nenamjerno, oslobođen je kazne. Ako netko kaže blagoslov uzalud [bespotrebno] ili izgovori ime Nebesa [B-ga] bemisljeno, on krši zabranu *Nećeš uzeti ime*, itd.

Ovo je na snazi na svakom mjestu i u svakom trenutku, kako za muškarce tako i za žene. ■

U najkraćim crtama: Paraša

1. **alija:** *Bnei Jisroel* je predstavljen popis sirovina potrebnih za izgradnju *Miškana*: zlato, srebro, bakar, nebesko-plavo obojena, tamno crvena, i grimizna vuna, laneno platno, kozja vuna, ovnujska koža, bagremovo drvo, ulje, mirodije, tamjan i drago kamenje. Kovčeg je opisan u detalje.

2. **alija:** Poklopac Kovčega i *kerubim*

detaljno su opisani. Težina samog poklopca, bez *kerubim*, iznosila je između 70 kg i 1.150 kg čistog zlata! *Šulhan* – stol i prikazni kruhovi ovdje su opisani.

3. & 4. **alijot:** Menora i pribor za nju je opisan. Njezina je težina iznosila 1 talent = 3.000 šekela = 70 kg čistog zlata. Opisuje se osnovna struktura *Miškana*, koja se sastoji se od greda, ukrasnih tka-

nina i kožnih obloge.

5. **alija:** *Parohes* – pregrada koja odjeljuje Svetinju nad svetinjama od ostatka *Miškana* opisana je ovdje.

6. & 7. **alijot:** Opisan je *Mizbeah*, načinjen od bakra i s prilaznom kosinom. Opisana je vanjska ograda koja opasuje cijeli *Miškan*. ■

U najkraćim crtama: Haftara za šabat Zahor

I Samuel 15,2 - 15,34

Budući da je ovo šabat prije Purima, u *haftari* je riječ o B-žjoj zapovijedi da se uništi narod Amaleka.

Šmuel prenosi kralju Šaulu B-žju zapovijed da krene u borbu protiv Amalekita i da ne ostavi nikoga na životu – ni ljude ni životinje. Šaul pokreće izraelsku vojsku i napada Amaleka. Ubijeni su svi osim kralja Agaga i najboljih primjeraka stoke i ovaca.

B-g se objavljuje Šmuelu. "Požalio sam što sam Šaula učinio kraljem", kaže B-g. "Nije me slijedio i nije izvršio moje zapovijedi."

Sljedećeg jutra Šmuel otputuje Šaulu i suprotstavlja mu se. Šaul se brani i kaže da je stoka pošteđena kako bi je se ponudilo kao žrtvu B-gu. Šmuel odgovara: "Uživa li B-g u žrtvama paljenicama i pomirbenim žrtvama jednako kao u pokornosti glasu B-žjem? Gle, pokornost je bolja od po-

mirbene žrtve; poslušnost od ovnujskog loja ... Jer si odbacio riječ B-žju, On odbacuje tebe kao kralja."

Šaul priznaje svoje zlodjelo i poziva proroka da mu se pridruži u povratku kući. Šmuel to odbija. "G-spod je otrgnuo kraljevstvo Izraela od tebe danas i dao ga toomu bližnjemu koji je bolji od tebe." Šmuel ubija kralja naroda Amaleka. ■

Prevela: Dolores Bettini

Rabbi dr. Abraham J. Twerski:

Rastimo svakoga dana

Tecave

[Solomon] je bio mudriji od svih ljudi (*Kraljevi I 5,11*), čak mudriji i od budala (*Midraš*).

Što to Midraš misli pod „mudriji i od budala“?

Neki je imućni čovjek jednom bio gost za šabat u domu Chofetz Chaima. Inzistirao je na tome – uvredljivog li zahtjeva – da učenjaku unprijed plati za šabatnji obrok. Na iznenađenje svih, Chofetz Chaim je

prihvatio novac.

Nakon šabata Chofetz Chaim je primorao gosta da svoj novac uzme natrag. Objasnio je, „Da sam odbio primiti novac prije šabata, njegova misao da mi se nameće mogla bi odvratiti pažnju čovjeku od uživanja u duhu šabata. Iako je bilo glupo od njega da se tako osjeća, želio sam omogućiti njegovom umu da predahne.“

Ne razmišljaju svi mudro čitavo vrijeme. Neki ljudi imaju glupe ideje. Ipak, ako im se suprotstavimo, oni se mogu osjećati kao da smo im nanijeli neko zlo. Inzistiranjem na

našoj vlastitoj logici ne možemo ih ni u najmanjoj mjeri razuvjeriti. U takvim slučajevima, može biti potrebna velika mudrost kako biste izbjegli da nekoga uvrijedite, a da ipak ne pristanete na njegovu ludost.

Prihvaćajući novac od svoga gosta, i znajući da će ga nakon šabata vratiti, Chofetz Chaim se mudro prilagodio hiru ovog čovjeka, bez da je ugrozio svoje vlastite principe.

Mudrog čovjeka može se uvjeriti logičkim argumentom, no da bi se nadmudrilo budalu uistinu treba biti genije. ■

Rabbi Shaul Youdkovitch, Live Kabbalah:

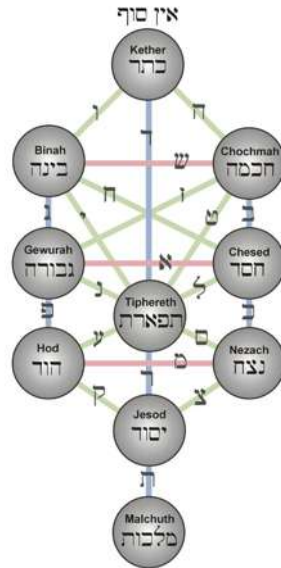
MJESEČNI ZOHAR: ADAR – RIBE

Mjesec Adar I je mjesec rada na našoj duhovnoj senzibilnosti. Fokus bi ovog mjeseca trebao biti na primjeni duhovnosti u našim svakodnevnim postupcima, radnjama i kroz to učiti puni smisao "Nadmoći uma nad materijom".

Adar je dvanaesti i posljednji mjesec u Zodijaku, što mu daje posebnu kvalitetu, jer je sakupljač svih znakova zodijaka i njihove moći, pozitivne i negativne.

Ribe i Josef

Mudrost kabale podučava da dvanaest biblijskih plemena Izraela predstavljaju tajne dvanaest znakova zodijaka. Priča o njihovom rođenju, njihovim imenima i povijest svakog plemena opisuje značajke samih znakova zodijaka. Pleme koje se pripisuje adaru je Josef (Josef, lingvistički od *me'asef* - pobirač, sakupljač, na hebrejskom). Međutim, dobro je poznato da Josef plemena nema i umjesto njega postoje njegova dva sina, Efrajim i Menaše, koji simboliziraju *adar A* i *adar B* (hebrejska prijestupna godina ima dva mjeseca adara, sedam puta u ciklusu od 19 godina). To se također odražava i u blagoslovu praoca Jakova Efrajimu i Menašu: "... i neka narastu u mnoštvo usred zemlje" (na hebrejskom postoji parafraza izraza "naraste u mnoštvo" u vezi s reprodukcijom ribe = Ribe, koja je horoskopski znak mjeseca). U mnogim kulturama ribe su simbol zaštite od uroka, a ribe su također

poznate i po tome što imaju sreće. Također se u riječi ribe na hebrejskom (*dagim* דגים) pojavljuju hebrejska slova ג (*gimel*, *dalet* = sreća) i ona simboliziraju blagoslov koji se nalazi upravo na mjestima koje oko ne može vidjeti. Još jedan aspekt veze između riba i adara je da se kostur ribe naziva *idra* (איזרה) što na aramejskom znači sastanak (na hebrejskom *asefa* אסיפה što također znači pobiranje, prikupljanje, lingvistički od sakupljača, kao što je gore spomenuto).

Sile koje kontroliraju Adar - Ribe

Mudrost kabale nas uči da svako od četiri godišnja doba predstavlja jedno od slova u B-žjem imenu, Tetragramu - יהוה. Proljeće je predstavljeno slovom ך (*jud*) i tako dalje sve do zime koja je predstavljena slovom ה (*he*). *He* - četvrto i zadnje slovo u Tetragramu simbolizira naš svijet, "posudu" koja prima i akumulira duhovno bogatstvo iz gor-

njih svjetova.

Horoskopski znaci zimskih mjeseci, kao i u bilo kojem drugom godišnjem dobu, stvaraju poravnanje triju energetskih sila - koje se u kabali zovu desna (Jarac), lijeva (Vodenjak) i središnja (Ribe) kolona (odnosno redom: plus, minus i neutralna).

Element zemlje, koji simbolizira naše materijalne želje, nedostatak i glad, kontrolira zimu i utječe na njezine znakove. Što se tiče Riba, to se pokazuje u njihovoj sklonosti ka osjećaju praznine i nedostatka, i viđenja sebe kao žrtve. Ipak, drugi aspekt ove kvalitete je upravo suprotan i oni bi mogli razviti pozitivnu energiju koja ih navodi da se bore za svoja uvjerenja.

Kao što je spomenuto, Riba je također povezana s centralnom kolonom, koja je pod utjecajem elementa zraka. Zato su Ribe konstantno u potrazi za ravnotežom. Nadalje, većina ljudi zna Ribe kao vodeni znak koji pokazuje veliku osjetljivost. To bi mogla biti, kao i kod ostalih vodenih znakova Raka i Škorpiona, velika ranjivost kada je osjetljivost usmjerena prema unutra (sebičnost) ili nevjerojatne društvene, umne, psihičke sposobnosti kada je usmjerena prema van (altruizam).

Slova mjeseca Riba

Prema *Sefer Jecira* (Knjizi stvaranja) - koja se pripisuje praocu Abrahamu - građevni elementi svemira

(nastavak s 16. stranice) **Rabbi Shaul Youdkevitch, Live Kabbalah: Mjesečni Zohar: Adar**

sastoje se od 22 različite frekvencije, duhovne snage, koje su zastupljene s 22 hebrejska slova. Svakim mjesecom vladaju dva hebrejska slova. Jedno slovo vlada planetom koje dominira znakom. Drugo slovo vlada astrološkim znakom mjeseca. Planet adara je Jupiter i njime vlada slovo γ gimel). Njegov astrološki znak su Ribe, kojima vlada slovo κ (kof).

Slovo Gimel γ

Slovo *gimel* je kreiralo Jupiter koji kontrolira Ribe i Strijelca - astrološke znakove mjeseca *adara* i *kisleva*, u kojima se slave blagdani Purim i Hanuka, a koji simboliziraju moć čuda.

Slovo *gimel* (γ) također simbolizira obilje, blagostanje svih vrsta, i sreću, a to je i razlog zašto su Ribe (riba) simbol za zaštitu od uroka.

Prema konvencionalnoj astrologiji, sklonost fatalizmu i velika osjetljivost Riba razlog su njihovog nedostatka ambicije. Stoga je jedan od njihovih glavnih ciljeva transformacije (*tikuna*) odabir uloge vodstva i odgovornosti (Moše je bio Riba). Ribe mogu koristiti svoju

veliku osjetljivost i skromnost da ih zaštiti od pada u zamku egoizma i arogancije u koju većina ljudi pada kad dostignu vodeću poziciju.

Zbog svoje osjetljivosti mogu biti velika podrška drugim ljudima u njihovoj patnji i boli, te zbog toga mogu biti velike vođe. Njihova osjetljivost koja je rezultat kombinacije Jupitera i elementa vode, također je uzrok njihovog duhovnog aspekta, njihovo šesto čulo često je vrlo razvijeno kao i njihova sposobnost komuniciranja s dušama. Njihova osjetljivost može biti izražena tako da budu introvertirani i skromni. Jako je preporučljivo za pripadnike ovog znaka da budu oprezni da ne suosjećaju previše s problemima drugih ljudi jer dok smo obuzeti njihovom boli nismo u stanju pomoći ljudima.

Obilje Jupitera se iskazuje u kvalitetama kao što je dobro srce, velikodušnost, volja da se pomogne ljudima ili životinjama.

Slovo kof κ

To je jedino hebrejsko slovo koje ide ispod crte. Ovaj spust simbolizira svijet tame i duhovne nečistoće (*kelipa*). Kabalisti objašnjavaju da

bismo slovo *kof* (κ) mogli smatrati kao slovo nečistoće, ali poput ostala 21 hebrejska slova ono je slovo svetosti, a dio slova koji ide prema dolje ukazuje na njegovu sposobnost da nahrani svjetove tame, ne putem identifikacije s njima, nego njihovim kontroliranjem. To je moć slova *kof* - sposobnost da djeluje među *kelipa* i da ih kontrolira. Ova moć je također izražena u Ribama, ali to zahtijeva veliku mudrost jer će inače Ribe nisko pasti i razviti ovisnosti kao što su kockanje, alkohol, seks i droga.

Tikun

Bitan duhovni rad Riba je prevladavanje pasivnosti i prividnog osjećaja cjelovitosti - samozadovoljstva, uzrokovanog slovom *gimel* od Jupitera.

Ribe bi se trebala povezati na svoju unutrašnju potrebu da pomognu svom bližnjem i da to koriste kao sredstvo utjecaja protiv pasivnosti. Ipak, dio njihovog *tikuna* je znati reći **ne** na zahtjeve drugih, jer pomaganje drugima ne znači ispunjavati tuđe želje, nego njegovati ih, hraniti ih i osnaživati duhovnim Svjetlom, jer mi druge ne možemo prisiliti da budu sretni. Za njih je također vrlo važno da nauče kako da ne urone u emocionalnost (što je različito od osjetljivosti) prema sebi i drugima. Emocionalnost nas usredotočuje na bol i to nas odvlači od fokusiranja na rješenje. Suosjećanje i ljubav nam mogu pomoći da se usredotočimo na cilj i vjerujemo u njega, i to je stvarna tajna istinskog uspjeha. ■

Prevela Tamar Buchwald

Iz domaćeg tiska

ANTISEMITSKJE PRIJETNJE

Niz židovskih centara diljem SAD-a evakuirano zbog sve učestalijih prijetnji

Index 7.3.2017.

NOVI val prijetnji upućenih židovskim centrima diljem Sjedinjenih Država, koje je Bijela kuća odmah osudila, izazvao je zatvaranje ili evakuaciju centara, a svih stotinu američkih senatora zatražilo je od savezne vlade da im pomogne povećati sigurnost.

Prijetnje su upućene telefonski ili elektroničkom poštom židovskim centrima u državama New York, Wisconsin, Florida i drugima, tijekom noći i u utorak rano ujutro po američkom vremenu.

Bijela kuća je osudila zadnje antisemitske i prijetnje iz

mržnje upućene židovskim centrima.

Svih stotinu senatora potpisalo je pismo koje je poslano u utorak ministru za domovinsku sigurnost Johnu Kellyju, državnom odvjetniku Jeffu Sessionsu i direktoru FBI-a Jamesu Comeyu, a u kojemu se od njih traži da pomognu židovskim zajednicama da povećaju sigurnost.

Također se izražava zabrinutost zbog niza takvih incidenata koji "ugrožavaju nevine ljude i prijete financijskoj održivosti židovskih centara".

FBI, koji vodi istragu prijetnji, nije bio dostupan za komentar.

Prijetnje su nastavljene čak i nakon što je savezna istraga dovela do

uhićenja prošli tjedan.

Bivši novinar Juan Thompson (31) optužen je u petak u St. Louisu da je koristio lažne račune elektroničke pošte kako bi prijetio bombama židovskim centrima predstavljajući se imenom svoje bivše djevojke.

Američke vlasti su priopćile da istražuju više od stotinu prijetnji upućenih židovskim centrima i školama putem telefona ove godine, koje izgleda nemaju veze s Thomsonovim. ■

U TERAPIJSKE SVRHE

Izrael djelomično dekriminalizirao rekreativnu upotrebu marihuane

Index 6.3.2017.

IZRAELSKA vlada je danas odobrila nacrt zakona o djelomičnoj dekriminalizaciji konzumiranja marihuane u rekreativne svrhe uz naplatu novčane kazne, rekli su čelnici. Ta se dekriminalizacija odnosi samo na osobnu uporabu, a uzgoj, kupnja i prodaja marihuane i dalje su nezakoniti u Izraelu.

Osobe koje načine prvi prekršaj morat će platiti novčanu kaznu od 1000 šekela (255 eura). Za drugi prekršaj

moraju platiti dvostruko više, a kod trećeg dobivaju posljednju opomenu.

Policija će uživatelje marihuane predati sudu tek kada ga četvrti put zatekne u prekršaju, bilo da posjeduje ili puši marihuanu na javnom mjestu.

Ministar pravosuđa Ayelet Shaked izjavio je u nedjelju da "Izrael ne može zanemariti promjene diljem svijeta u vezi s uporabom marihuane i s njezinim učincima".

Vlada je prije tjedan dana donijela nacrt zakona kojim odobrava izvoz marihuane u

terapijske svrhe iz Izraela. ■

